

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

ZATURDAG 28 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR.

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,

Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van één tot zes regels . . . . . f 1.00.
 Voor elken regel meer . . . . . 0.15.
 Behalve de 35 cts. regelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het regel
 regt daaronder begrepen.

Zoo er reden bestond om te gelooven, dat de quasi-politieke plannen van de *Nieuwsbode* iets meer beteekenden dan de onzinnige zucht van slechts "sommigen" in den lande, om, door het zaaijen van verdeeldheid, het bestuur magtig te worden en, door het aanblazen van de fakkel der tweedragt door den doodenden adem der dweepzucht en van den godsdiensthaat, het Vaderland ten verderve te leiden: er zou ook reden bestaan, om met zekerheid den nadorenden val van Nederland te voorspellen.

In de laatste dagen heeft men de *Nieuwsbode* zien verspreiden, dat, om echt Vaderlander te zijn, men Protestant moet wezen; dat, om een Minister des Konings te zijn, die het welzijn van Vaderland en Koning beoogt, warm Protestantisch bloed door de aderen stroomen moet. Aan al wat niet Protestantisch, ja, aan al wat niet warm Protestantisch is — dus aan *Catholijken* — wordt de hoedanigheid van "echt vaderlander" ontzegd: en alleen een Protestant, alleen een warm Protestant kan een goed Minister zijn!

De fanatieke partij, die de *Nieuwsbode* heeft aangeworven, gaat dus nog verder dan de anti-revolutionnaire, die hetzelfde resultaat — uitsluiting van ieder, die niet Christelijk-historisch is — verlangt, maar dat wil niet zeggen, dat alle niet-uitverkorenen slechte dienaren van den Staat, verraaders van het Vaderland zijn!

"Sommigen" van de *Nieuwsbode* — naar 't schijnt de *sommigen*, wier opiniën in de Kamer-verslagen van de Kamer zoo zonderling zich onderscheiden en het medelijden en den lachlust opwekken — konden heden een nieuw plan aan, dat door hen wordt genomen, om van de godsdienst een hefboom te maken op politiek gebied; en alzoo voort te werken op de ondermijning onzer Staatsinstellingen, aan de tweedragt onder "de zonen van hetzelfde Vaderland". Wij vernemen heden de *entreprise* van de navolgende *entreprise*:

In den laatsten tijd gesproken en het maakt nog altijd onderwerp van beraadslaging uit, om een Protestantisch stand te brengen, dat, over ons geheele land uitbreiden, en niet ingrijpende in 't geen de verschillende Protestantische Genootschappen verrigten, zich een geheel eigenaardigen wensch te scheppen en een *betamelijken invloed* zal hebben uit te oefenen, op datgene, wat tot de regten en plichten der burgers behoort. Het doel van dat verbond, zou men die middelen zoeken (P) te verwezenlijken, welke door de *overdraagsaamheid* niet kunnen worden gewraakt, doch de te gelooven, tegenover de pogingen en plannen van hen, die eer en de onafhankelijkheid des lands en de regten van het monarchaal gezag ondermijnen, wakker schudden en de pogingen op het gevaar wijzen dat hen dreigt.

Om een Protestantisch verbond, om te werken op politiek gebied, naar, volgens onze Grondwet, het politiek gebied onderscheid van godsdienst kent; volgens die wet, waaraan zelfs de magt des Konings onderworpen is, alleen op politiek gebied de hoedanigheid van vaderlander mag gelden, is het ons een raadsel, hoe een verbond, dat enkel aan schennis van de Grondwet zijn aanzijn kan verschuldigd zijn, en zijn grondwet in godsdienstige onoverdraagsaamheid vindt, middelen kunnen aanwenden, die door de *overdraagsaamheid* niet kunnen worden gewraakt worden.

Om het worden "een protestantsch verbond," met het doel voorop, dat, wie niet protestantsch is, "de onafhankelijkheid des lands en de regten van het monarchaal gezag ondermijnt?"

Om het zijn een "protestantsch verbond," dat ook tegen protestanten, door de *Nieuwsbode* met het doel, begiftigd van "onverschilligen," d. i. *verstanten*, niet-dweepzieke protestanten?

Om het een kruisvaart worden van dat *onoverdraagsaamheid*, dat, juist door zijne eenzijdigheid, den dwang dien het wil opleggen, het beginsel

en den geest van het ware protestantisme — vrijheid in zake van het geloof — *dooden* wil?

Inderdaad: de aankondiging van de aanstaande geboorte van dat "protestantsch verbond" zou ons ongerustheid inboezemen, ware het niet, dat de dolzinnige pogingen van die "sommigen" in den lande veeleer den lachlust opwekten!

In de *eenragt*, in de *verdraagsaamheid* is onze hoogste kracht gelegen: die haar aanranden of ondermijnen roepen gebeurtenissen gelijk die van 1830 over ons Vaderland terug; zij slaan de hand aan de eer en de onafhankelijkheid des lands en aan de regten van het monarchaal gezag: zij slepen het Vaderland ten val.

Waar de *godsdienst* als maatstaf wordt gebruikt voor de meerdere of mindere mate van vaderlandsliefde der burgers van den Staat, daar wordt de Staat verscheurd in zoo vele fractiën en factiën, als er gezindten bestaan; daar wordt in de ingewanden van den Staat zoo lang gewroet, tot dat die Staat, verdeeld en magteloos, zich zelf niet meer kan beheeren, zich zelf vernietigt of onder den magtigen arm van een of meerdere naburen onder curatele word gesteld.

Onder de hoogst nuttige en practische instellingen in ons land, die, in navolging van andere dergelijke lichamen in het buitenland, in den laatsten tijd tot stand zijn gekomen, behoort voorzeker de *Crediet-vereeniging*, den 19 April 1853 te Amsterdam opgericht.

Eenigen tijd na de oprigting hebben wij onze lezers eenigzins meer uitvoerig bekend gemaakt met het doel en de werking van die instelling; wij hebben het toegejuicht, dat ook in ons land een maatschappij was ontstaan, waarbij het beginsel van wederkeerigen waarborg, toegepast op crediet-verschaffing, ten grondslag was gelegd, en wij voorzagen belangrijke en heilrijke gevolgen voor den Nederlandschen handel in de daarestelling van die vereeniging. In die verwachting hebben wij ons, aanvankelijk, niet bedrogen. Reeds nu kan de jeugdige instelling door belangwekkende cijfers het groote nut aantoonen, dat zij te weeg heeft gebragt. Cijfers zijn soms welsprekender dan woorden, en wij zullen daarom onzen lezers een kort overzicht geven van hetgeen ons omtrent de verrigtingen van die vereeniging wordt medegedeeld over het eerste boekjaar, loopende tot het einde van 1854, in het verslag, dat in de vergadering van deelhebbers van 2 April 1855 is uitgebragt. Zij zullen zelve daaruit ontwaren, dat, hoezeer deze instelling nog slechts een en een half jaar bestaat, zij reeds zoozeer in omvang en in belangrijkheid is toegenomen, dat men haar eene schoone toekomst kan beloven, in het belang van allen, die met haar in min of meer rechtstreeksch verband staan.

Bij de oprigting hadden 11½ leden tot samenwerking zich verbonden, die vertegenwoordigden een kapitaal van f 668,000. Op het einde van het vorig jaar was dat getal reeds tot 398 leden geklommen, met eene deelneming van f 2,250,780. Zij waren verdeeld in 97 niet-crediet-trekkende leden, met f 651,000, en 296 crediet-trekkende leden, met f 1,599,780 deelneming; de crediet-trekkende leden waren aangenomen zoowel op blanko-crediet en incassas, als op hypothecaire zekerheid en personelen borgtocht. Onder de leden telt men 94, die geene stem hebben en wier deelneming alzo minder dan f 8000 bedraagt; de drie directeuren zijn deelhebbers voor f 50,000; drie voor het maximum van f 30,000; 69 van f 10,000 tot beneden f 30,000 en 224 van f 8000 tot beneden f 10,000.

Het totale bedrag der door de vereeniging gediscoteerde waarden, sedert 15 Julij 1853 tot 31 December 1854, was f 3,400,552,93½, die zeer ongelijk verdeeld waren over de verschillende maanden. Gemiddeld is, bij vergelijking van het cijfer der discontos, met dat der deelneming, voor 33½ p. ct. van het deelgenomen bedrag gebruik gemaakt.

De crediet-vereeniging verschaftte zich geld door de stortingen der leden, ten bedrage van 10 p. ct. van de deelneming, door het disconteren van haar papier bij de Nederlandsche Bank, ten bedrage van f 2,865,444,68½, door remboersen en incassas van de leden, en door het nemen à deposito van gelden, ten bedrage van f 86,132,59, van welke laatste gelden zij 3 p. ct. renten 's jaars betaalt. Het batige slot der winst- en verlies-rekening bedroeg, volgens de door commissarissen goedgekeurde en in de algemeene vergadering gearresteerde balans f 11,080,06, waarvan aan de leden 5 p. ct. per jaar over hunne stortingen wordt uitgekeerd, ten bedrage van f 7,473,28; f 720,86 kwam voorts aan de directie, f 778,20 werd op het reserve-fonds overgebragt, en f 2,103,22 werden aan de leden uitgekeerd, die dien ten gevolge naar evenredigheid van den tijd van hun lidmaatschap een dividend van 5½ p. ct. per 12 maanden ontvingen.

Verblijdend is de mededeeling, dat de Raad van Admissie, uit 12 leden bestaande, hare moeilijke en dikwijls teedere taak met nauwgezetheid heeft vervuld. Van den ijver en het inzicht in handelszaken van dat collegie, dat alle aanvragen om crediet moet beoordeelen, hangt toch, zoo als het verslag te regt zegt, het lot der vereeniging af.

Het collegie van commissarissen, dat in nauwe en gedurige aanraking met de directie is en dat uit 22 personen bestaat, heeft — dit is evenzeer een verblijdend feit — steeds in de allerbeste harmonie gestaan tot de directie. Dit is zeer opmerkelijk; indien men de nieuwheid der zaak in ons land in aanmerking neemt, die zooveel onvoorziene gezigtspunten oplevert. Belangrijk waren de vergaderingen van de commissarissen; daarin toch werden drie reglementen vastgesteld voor de commissarissen, voor den Raad van Admissie en voor de leden; de belooning van directeuren werd aanvankelijk voor het eerste boekjaar bepaald; verder werd besloten welke provisie de vereeniging voor haar disconto zou nemen, te weten 1½ p. ct. boven den koers, dien haar door de Nederlandsche Bank zou worden in rekening gebragt, welke bepaling later in zooverre is gewijzigd, dat het genoemde cijfer als maximum werd gesteld. Er werd beslist, dat de directie aan die leden, die de vereeniging als kassier gebruiken, een achtste p. ct. kassiersloon mag berekenen en talrijke andere beslissingen, van minder of meerder belang, omtrent de toepassing der statuten, werden genomen.

Wij zullen niet stilstaan bij eenige mutaties in het personeel van de verschillende collegiën.

Zietdaar in korte trekken het beloop van zaken geschetst. Een ieder zal hieruit kunnen zien, welke gewichtige resultaten de verrigtingen van die vereeniging sedert haar nog zoo kortstondig bestaan hebben opgeleverd, en men zal er uit kunnen afleiden van hoeveel belang het bestaan is van eene dergelijke inrigting in ons land, waar de zoogenaamde tweedehands-handel in den regel ondersteuning behoeft, om zich te ontwikkelen. Wij verwachten dat hoe meer de crediet-vereeniging in omvang en in werking zal toenemen, des te heilrijker en te belangrijker de resultaten zijn zullen. Van lieverlede zal dan ook nog menige tot dusver onvervulde wensch verwezenlijkt worden, bijv. waaronder wij ook dien rekenen, dat de directie van de Nederlandsche Bank, die reeds groote welwillendheid en aanmoedigende belangstelling jegens de Vereeniging heeft betoond, een rabat op haar disconto ten behoeve van de vereeniging moge verleen, zoo als de Banque Nationale te Brussel dit doet aan de Union de Credit, ten bedrage van een half p. ct. Wij twijfelen niet of deze en wellicht andere gewenschte punten zullen eene bevredigende oplossing erlangen, wanneer het nut en de hooge belangrijkheid van de werking van de crediet-vereeniging door den tijd meer en meer zal blijken. Gewis zullen zij, die het denkbeeld van de daarestelling van een dergelijk ligchaam in ons land hebben opgevat en verwezenlijkt, het genoegen smaken haar meer en meer in bloei en in omvang te zien toenemen, in het belang van den handel

